

Anmeldelse af Kaare Dybvad Beks bog: "Vi inviterede arbejdskraft – men der kom mennesker", Gyldendal 2026

Ifølge anmelderen rammer Kaare Dybvad Beks bog et reelt hul i debatten ved at sætte fokus på de lokale, kulturelle og fordelingsmæssige omkostninger ved udenlandsk arbejdskraft. Men bogen bliver unuanceret ved ikke også at minde læseren om de brede materielle gevinster ved arbejdskraftindvandring og ved at tegne et for dystert billede af de kulturelle omkostninger.

Af Martin Vinæs Larsen
lektor, Institut for
Statskundskab,
Aarhus Universitet

Verden af i går

Kaare Dybvad Bek har skrevet endnu en bog om en udvikling i det danske samfund, der efter hans mening er gået i den gale retning. Det har han gjort før. I bøgerne *De lærdes tyranni*, *Udkantsmyten* og *Arbejdets land* har han på hver sin måde beskrevet et Danmark, hvor magt, status og anerkendelse er gledet væk fra den arbejderklasse, han opfatter som det danske samfunds tyngdepunkt. Denne gang er det ikke akademikere, storbyboere eller arbejdssky influencere, der står for skud, men den udenlandske arbejdskraft: tjeneren fra Bangladesh, lagerarbejderen fra Indien, rengøringsassistenten, sosu'en, Wolt-buddet – og de arbejdsgivere, der igen og igen efter spørger flere fremmede hænder.

Bogens udgangspunkt er en markant udvikling i det danske samfund. Danmark har i årtier ført en stadig strammere politik over for flygtninge og familiesammenføring, samtidig med at der er kommet mange flere udenlandske arbejdstagere. Hvor store dele af den økonomiske debat har haft en tendens til at betragte denne udvikling som en næsten ubetinget gevinst, insisterer Dybvad på, at regnestykket er mere kompliceret. Den udenlandske arbejdskraft kan være en økonomisk gevinst på papiret, men der følger også oversete omkostninger med. Nogle indvandrergrupper trækker større vekslers på de offentlige ydelser, og de skaber kulturelle spændinger. Værre endnu er disse økonomiske og kulturelle omkostninger skævt fordelt. Hvor gevinsterne høstes bredt i form af billigere service

og højere levestandard, samler udgifterne sig i bestemte kommuner og blandt bestemte befolkningsgrupper, ikke mindst på den københavnske vestegn.

Bogen kan læses på to måder. Rent eksoterisk er der tale om et korrektiv fra en tidligere udlændinge- og integrationsminister, der er træt af at høre på Brian Mikkelsen fra Dansk Erhverv og andre borgerlige lykkeriddere, når de konstant beder om flere fremmede

” Denne gang er det ikke akademikere, storbyboere eller arbejdssky influencere, der står for skud, men den udenlandske arbejdskraft.

hænder. Esoterisk – eller straussiansk – kan bogen læses som et stykke snedigt partipolitisk strategiarbejde, der forsøger at justere den udlændingepolitiske spilleplade, så Socialdemokratiet kan placere sig til højre for de borgerlige. Jeg vil mest fokusere på den første læsning, men også kort berøre den sidste.

Flere gevinster end bogen vil være ved

Som korrektiv er bogen både læseværdig og vigtig. Dybvad har fat i noget reelt, når han peger på, at der er omkostninger ved udenlandsk arbejdskraft, og at de ikke nødvendigvis falder de samme steder som gevinsterne. Alt for meget i den offentlige debat handler entydigt om at få flere varme hænder til Danmark. Bogen minder én om, at de hænder sidder på mennesker, der skal bo et sted, indgå i et lokalsamfund og har børn, der skal gå i skole og daginstitution.

Dertil kommer, at Dybvad husker os på, at alt udenlandsk arbejdskraft ikke er ens. Der er forskel på højt betalte specialister, som ofte kun opholder sig i Danmark i en begrænset periode, og lavt betalte arbejdsmigranter, som i højere grad slår rod og tager familien med. Det er især i forhold til den sidste gruppe, at spørgsmålene om skoler, daginstitutioner og andre offentlige institutioner melder sig.

Men selv om bogen er et vigtigt korrektiv, kommer den efter min vurdering for hurtigt forbi fordelene ved den udenlandske arbejdskraft. Dybvads fokus på omkostningerne gør det let at få indtryk af, at de er langt større end gevinsterne. Omkostningerne beskrives malende, i jordfarver og med den ene case efter den anden, mens fordelene reduceres til nogle få generelle sandheder. Dermed tegnes der heller ikke noget egentligt billede af, hvordan et Danmark med mindre lavtlønnet udenlandsk arbejdskraft ville se ud. Og det er jo relevant, hvis man mener, at Danmark ville være bedre tjent med færre udenlandske arbejdstagere med lave indkomster.

Så lad mig prøve at tegne det billede. Et Danmark med mindre udenlandsk arbejdskraft ville være et Danmark med højere priser og et lavere serviceniveau, både privat og offentligt. Opgaver i ældreplejen, sundhedssektoren, rengøring, transport, byggeri, restaurations og landbrug ville være dyrere eller vanskeligere at bemande. Det ville mærkes i hverdagen: længere ventetid i plejen, færre hænder på sygehuse og plejehjem, dyrere rengøring, dyrere restaurantbesøg, dyrere byggeri og større flaskehalse i transport og logistik. Flere danskere ville skulle tage hårde,

lavtlønnede og mindre prestigefyldte job, som mange i dag nødig vil have. Det er den virkelighed, som vi ville stå i uden den udenlandske arbejdskraft. Og det er det, der gør, at omkostningerne ved udenlandsk arbejdskraft kan være til at leve med.

Forsimplinger

Ud over at overfokusere på omkostningerne ved (lavt betalt) udenlandsk arbejdskraft, rummer bogen også nogle lidt for letkøbte slutninger.

For det første sætter Dybvad spørgsmålstejn ved, hvor meget bedre livet egentligt er for de mennesker, der får mulighed for at arbejde i Danmark. I bogens indledning fortæller han således historien om en skolekammerat med tyrkisk baggrund og hans familie og spekulerer på, om de måske havde haft et bedre liv, hvis de var blevet i Tyrkiet. Det bliver en kende for anekdotisk. Her tror jeg, den økonomiske videnskab over en bred kam er enig i, at for de mennesker, der flytter til rigere områder, er migration en enorm succes (se fx. Banerjee, A.V., & Duflo, E. (2019): Good Economics for Hard Times. *Public Affairs*).

For det andet har han ikke meget til overs for idéen om, at velfærdsstaten spiller en vigtig rolle for størrelsen af omkostningerne ved udenlandsk arbejdskraft. Konkret mener Dybvad, at forklaringen på, at mange udlændinge ender på passiv forsørgelse, primært er kulturel og ikke handler om, at indvandrere pacificeres af velfærdsstaten. Men selv hvis man accepterer det, kan velfærdsstaten jo stadig påvirke både, hvem der flytter til Danmark, og hvem der vælger at blive. Dybvad viser selv i sin bog, at dem med høje indkomster i højere grad flytter videre, mens dem, der i højere grad modtager offentlige ydelser, bliver. Er det helt uafhængigt af vores velfærdsstat?

For det tredje går det også lidt for hurtigt med nogle af sammenligningerne. Byggebranchen og restaurationsbranchen fremhæves som særligt slemme, hvad angår arbejdsforhold, hvilket kobles til de mange udenlandske medarbejdere. Men har det ikke altid været i de brancher, hvor arbejdsforholdene i Danmark har været dårligst?

Kultur mødet koster – men hvor meget?

På ét punkt har Dybvad helt klart fat i noget væsentligt: Kultur mødet er ikke omkostningsfrit. Det koster penge, energi og institutionel kapacitet at få mere sammensatte lokalsamfund til at hænge sammen. Men hvis man som Dybvad vil tage kultur mødet seriøst

” Men selv om bogen er et vigtigt korrektiv, kommer den efter min vurdering for hurtigt forbi fordelene ved den udenlandske arbejdskraft.

som et politisk problem, er det ikke nok at fastslå, at der findes omkostninger. Man bliver også nødt til at spørge, hvor store de egentlig er.

Her arbejder Dybvad i høj grad med historier, der peger på, at omkostningerne er store: børn, der er svære at integrere, fordi de ser for meget skærm; ekstra udgifter til tandhygiejne; skoler og institutioner under pres. Den slags eksempler gør indtryk og peger sikkert også på noget reelt. Men de viser først og fremmest, at der findes problemer – ikke nødvendigvis hvor meget problemerne fylder i det samlede billede.

Og netop dér bliver bogen efter min mening mindre overbevisende. For der er også forhold, der peger i en anden retning. Dybvad henviser selv til et studie, der viser, at når flytninge – altså den type indvandrere, man må formode skaber nogle af de største kulturelle omkostninger – flytter til et område, så har det ikke nogen effekt på lokalbefolkningens trang til at flytte væk. Tværtimod bliver folk boende, og boligpriserne stiger (Damm, A.P., Hassani, A., Kumar, A. & Parra-Alvarez, J.C. (2025): *Medium-Run Impacts of Immigration on the Housing Market: Evidence from a Quasi-Experimental Shift-Share Instrument* (No. 2578). *ROCKWOOL Foundation Berlin (RFBerlin)*). Det er svært at få til at passe med en forestilling om, at kulturmødet i sig selv gør områder markant mindre attraktive.

Noget lignende gælder folkeskolen. Hvis integrationsudfordringer var den dominerende forklaring på de brede problemer i skolen, ville man forvente, at de største fald i niveau fandt sted dér, hvor andelen af ikke-vestlige indvandrere er højest. Men en analyse fra Dansk Industri (<https://www.danskindustri.dk/arkiv/analyser/2026/4/den-faglige-kloft-mellem-land-og-by/>) peger i en anden retning: Niveauet falder hurtigst i land- og provinskommuner, altså i den type kommuner, hvor der typisk er færrest ikke-vestlige indvandrere. Det betyder ikke, at man skal ignorere integrationsudfordringer. Men det indikerer, at udenlandsk arbejdskraft ikke er den dominerende forklaring på de store makrotrends i skolernes performance.

Jeg kan allerede mærke ”integrationsrealistene” rulle med øjnene. Har jeg ikke læst om volden i folkeskolerne? Om den sociale kontrol? Om ydmygelsesvold? Jo, men jeg har også levet i kulturelt sammensatte miljøer det meste af mit liv. Og det gør jeg stadig. Jeg bor i Albertslund i et kvarter, hvor lige under halv-

delen nok har anden etnisk baggrund end dansk. Mine børn går i en skole, hvor over en tredjedel af børnene har anden etnisk baggrund end dansk. Og ja, det er kulturelt udfordrende. Det kræver mere af institutionerne og giver friktioner, som man ikke skal romantisere. Men det er stadig et meget godt liv. Mine børn kan læse og regne. De har venner. De trives. Jeg trives. Så ja: kulturmødet koster, men hvor dyrt er det egentlig? For mig, der har levet et helt liv i områder med mange mennesker med udenlandsk baggrund, har prisen ærligt talt ikke været så høj.

Det betyder ikke, at integrationsproblemerne er opdigtede, eller at kulturkonflikter ikke findes. Det betyder bare, at deres størrelse ikke bør tages for givet. Og her har bogen en tendens til at generalisere fra konkrete eksempler til et mere generelt billede, som ikke sandsynliggøres tilstrækkeligt.

Prisen for at slå bak

Min læsning af Kaare Dybvad Beks forfatter-skab – og hans politiske virke mere generelt – er, at han ser en forfaldshistorie omkring sig. Samfundet har de sidste 30 år udviklet sig i den gale retning. For meget centralisering. For meget uddannelse. For meget udenlandsk arbejdskraft. Dybvad anser disse udviklinger som politisk drevne, og siden 2019 har socialdemokratisk ledede regeringer i forskellig grad forsøgt at slå bak på alle tre områder.

Jeg er enig i, at alle tre udviklinger har været på spil, og også enig i, at de er politisk formede. Men jeg synes, at Dybvad i sit forfatter-skab – og Socialdemokratiet i sin politik – overser, at der også er gode grunde til, at man i sin tid traf disse politiske valg. Nemlig for at sikre Danmark materiel velstand, så der var råd til en robust velfærdsstat.

Når lange uddannelser har fået høj status, skyldes det, at der er et stort samfundsøkonomisk afkast af uddannelse. Når man har centraliseret, er det for at høste stordriftsfordele, præcis som private virksomheder også gør. Og man har åbnet for udenlandsk arbejdskraft, fordi den udfører værdifuldt arbejde i samfundet.

Det interessante ved Dybvads bøger er, at han peger på nogle af de omkostninger, som denne udvikling også har haft. Det er godt. Fordelingsmæssigt kan man sagtens mene, at der bør kompenseres bedre for dem, der bærer en større del af byrden af disse omkostninger. Det gælder også i forhold til den udenlandske arbejdskraft. Men jeg tvivler på, at der reelt er appetit i befolkningen på en mar-

” En kritik, som gør det muligt at gå til højre om de borgerlige på udlændingepolitikken. Ved at tale mindre om asyl, grænser og konventioner, men om den indvandring, der kommer i slips, sikkerhedssko eller forklæde. Snedigt.

kant anden retning, hvis regnestykket gøres op på en balanceret måde.

En straussiansk læsning

Dybvads bog er samtidig svær ikke også at læse som et partipolitisk indlæg. Som politolog er det i nogen grad det mest interessante ved den. Bogen fremstår således som et forsøg på at kridte stregerne op i konkurrencen om de vælgere, der ønsker en hård udlændingepolitik, men som også godt kan lide velfærd og omfordeling.

Grundlæggende er der to ømme punkter, når det kommer til at føre en stram udlændingepolitik. Det ene er, at udlændinge er mennesker, som folk kan få sympati for. Vi kender alle historien om den velintegrerede gymnasieelev, som pludselig står til udvisning. Det er tit sådanne historier, der kan få venstrefløjens til at ryste på hånden. Det andet er, at udlændinge også er arbejdskraft. Det er her, borgerlige partier ofte bøjer af. Så snart der bliver mangel på hænder i industrien, er de klar til at åbne døren på klem.

Dybvads bog kan læses som et forsøg på at trykke på højrefløjens ømme punkt ved at formulere en principiel kritik af arbejdskraftindvandringen. En kritik, som gør det muligt at gå til højre om de borgerlige på udlændingepolitikken. Ved at tale mindre om asyl, græn-

ser og konventioner, men om den indvandring, der kommer i slips, sikkerhedssko eller forklæde. Snedigt. Men jeg er i tvivl om, hvorvidt det virker. For hvad opfatter vælgerne egentlig som en hård udlændingepolitik? Er det stadig asyl, grænser og konventionsbrud, der tæller mest? Oplever vælgerne overhovedet importen af arbejdskraft som en del af det samme konfliktfelt? Det er et åbent spørgsmål.

Tænker man på den netop overståede valgkamp, virker det stadig, som om det især var de kriminelle indvandrere, konventionerne og den klassiske udlændingepolitik, der fyldte. Omvendt fulgte Socialdemokratiet heller ikke helhertet Dybvads linje. De fleste af de udlændingepolitiske initiativer, partiet fremhævede, handlede ikke om udenlandsk arbejdskraft. Og det er måske også svært at se en sådan strategi blive til virkelighed, hvis man ikke kan tælle til 90 mandater uden Moderaterne.

Alligevel ville det være et interessant eksperiment for partiet at forfølge, og givet Dybvads status som fremtrædende ideolog i partiet er det svært at forestille sig, at bogen ikke på et tidspunkt vil sætte sig mere direkte spor i Socialdemokratiets politiske retorik og politiske udspil.